

A. K.

Magisteria z socjologii na Uniwersytecie Łódzkim w 1962 roku

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 17/1, 133-134

1963

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

gów z Somali, który za radą kolegium pedagogicznego przy Studium Przygotowawczym w Łodzi zmienił kierunek z filologii słowiańskiej na medycynę. To ustępstwo z osobistych zainteresowań na rzecz sprawy związanej z interesem naszych krajów stanowi ważny czynnik w kształtowaniu naszej ogólnej linii studiów”.

Od notatki z bezpośredniego kontaktu z tym seminarium przejdę do odnotowania informacji prasowych o placówkach poświęconych rozwojowi i szerzeniu wiedzy o Afryce współczesnej. Jan Halpern w artykule *Kto marzy o Afryce?* („Życie Warszawy”, 12 X 1962) pisze o Studium Afrykanistycznym otwartym w 1962 r. na Uniwersytecie Warszawskim. Ze 160 osób, które przystąpiły do egzaminu wstępnego, przyjęto 65. Najliczniej reprezentowani są inżynierowie (30%), następnie przedstawiciele handlu zagranicznego i ekonomiści, dalej lekarze, a na końcu humaniści, stanowiący czwartą część ogólnej liczby. Dwuletnie studium jest przeznaczone dla osób, które mają już ukończone studia wyższe i potrzebują afrykanistycznego przygotowania do pracy w Afryce w charakterze specjalistów.

Rozwojowi stosunków z krajami afrykańskimi służy również kształcenie się afrykańskich studentów na naszych wyższych uczelniach. W związku z działalnością Komitetu Współpracy Gospodarczej z Zagranicą „Trybuna Ludu” (31 I 1963) pisała: „Na 200 zagranicznych stypendystów studiujących w br. na polskich uczelniach 180 pochodzi z krajów rozwijających się (w tym 72 z krajów Afryki). Podstawową trudność stanowi dla nich nieznanomość języka wykładowego (polskiego). Ośrodek nauki języka polskiego w Łodzi rozwiązuje w zasadzie ten problem. Jego rozbudowa pozwoli na zwiększenie liczby stypendystów zagranicznych do 300. Problem trudności językowych nie istnieje natomiast, jeśli chodzi o zorganizowany ostatnio wyższy kurs planowania dla cudzoziemców, gdzie wybitni polscy specjaliści w tej dziedzinie wykładają w języku angielskim”.

Komunikat PAP („Trybuna Ludu”, 13—15 IV 1963, i „Życie Warszawy”, 12—15 IV 1963), przedstawiając działalność Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Afrykańskiej w ciągu jego 14-miesięcznego istnienia, informował, że Towarzystwa Przyjaźni z Polską powstały już w Algierii, Ghanie i Nigerii.

Hanna Barska

MAGISTERIA Z SOCJOLOGII NA UNIWERSYTECIE ŁÓDZKIM W 1962 ROKU

W roku akademickim 1961/62 otrzymała magisteria pierwsza grupa studentów, którzy rozpoczęli wznowione na Uniwersytecie Łódzkim studia socjologiczne w r. 1957/58. Dziesięciu absolwentów przedstawiło prace, których tematyka koncentrowała się na zagadnieniach społecznych z terenu Łodzi i okręgu łódzkiego. Przedstawione studia wchodzą w zakres socjologii pracy i zawodu, socjologii wychowania i pedagogiki społecznej, zagadnień społecznej dezorganizacji, socjologii młodzieży i kultury masowej.

Trzy spośród prac reprezentujące pierwszy i dwa ostatnie z wymienionych działów zostały przedstawione w obszerniejszym skrócie w dziale komunikatów. Są to prace Z. Iwanickiego, W. Kołodziejczyka i M. A. Węgrzynowskiego.

Praca A. Mirowskiego, *Niektóre cechy społeczne podstawowego zespołu wykonawczego a jego wydajność pracy*, wykonana pod kierunkiem prof. dra J. Szczepańskiego, oparta została na badaniach przeprowadzonych w jednym z łódzkich

zakładów dziewiarskich. Dwie prace poświęcone alkoholizmowi ujmowały to zjawisko biorąc za punkt wyjścia dane z określonych instytucji na terenie Łodzi. S. Birecki w rozprawce *Alkoholizm w zakładzie pracy — diagnoza i próby wskazania terapii społecznej* rozpatrywał skutki społeczno-ekonomiczne alkoholizmu w odniesieniu do jednej instytucji przemysłowej i przyjął stanowisko właściwe dla pedagogiki społecznej. B. Moliński posługując się danymi z łódzkiej Izby wytrzeźwień zanalizował w pracy *Ekscesywny alkoholizm jako wskaźnik dezorganizacji społecznej* społeczno-demograficzne cechy jednorazowych oraz częstych klientów Izby zwracając w szczególności uwagę na właściwości wiążące się z recydywą.

Cztery następne prace, podobnie jak praca S. Bireckiego, wykonane pod kierunkiem doc. dra A. Kamińskiego miały za przedmiot zagadnienia wychowawcze. J. Janicka w pracy *Spoleczne przyczyny drugoroczności* wzięła za przedmiot badań jedną ze szkół łódzkich w dzielnicy Bałuty. Praca jej była pomyślana jako studium porównawcze podejmujące zagadnienie opracowywane w okresie międzywojennym w stosunku do tego samego terenu przez badaczy pracujących pod kierunkiem prof. Heleny Radlińskiej¹. Aktualne badania wykazały bardzo istotne zmiany uwarunkowania drugoroczności w porównaniu z badaniami poprzednimi. Przeobrażenia społeczne wyeliminowały nędzę i bezrobocie, które stanowiły czynnik zasadniczy drugoroczności w okresie międzywojennym. Obecne badania wskazały natomiast na związek drugoroczności dzieci z rozkładem życia rodzinnego wywołanym przez alkoholizm i rozbitcie rodzin.

Prace B. Piaseckiej, *Świetlice szkolne szkół podstawowych — stan aktualny a wzorzec*, oraz M. Stańczykowskiej, *Kolonie letnie dla dzieci szkół podstawowych — model a rzeczywistość*, zajęły się konfrontacją pedagogicznego wzorca dwóch wybranych instytucji opiekuńczo-wychowawczych z faktycznym funkcjonowaniem niektórych instytucji tego typu na terenie Łodzi. Wreszcie M. Latońska przedstawiła pracę *Autostop jako forma spędzania czasu wolnego przez młodzież*.

Wspólną cechą prac, niezależnie od różnicy ich tematów i metod, stanowiło zajęcie się empirycznymi materiałami i zagadnieniami o praktycznym charakterze. Kierownicy wszystkich prac zwracali uwagę na należyte wykorzystanie literatury przedmiotu mające świadczyć o ogólnej orientacji magistrantów w problematyce wybranego przez nich działu socjologicznych zagadnień oraz o umiejętności odnoszenia rozpatrywanych, wąskich na ogół wycinków zjawisk do szerszej ramy teoretycznej problematyki.

We wszystkich jednak pracach zasadnicza i istotna część polegała nie na omówieniu literatury, lecz na analizie empirycznych materiałów. Prace operowały danymi zaczerpniętymi z dokumentów, materiałami obserwacyjnymi, swobodnymi wywiadami, ankietami i analizą treści. Część prac posługiwała się głównie metodami statystycznymi, część raczej jakościową analizą. Większość prac nosi charakter przyczynków, które mogą stanowić użyteczny punkt wyjścia lub uzupełnienie dla dalszych badań ze zbliżonego zakresu, prowadzonych na tym samym terenie.

A. K.

¹ H. Radlińska, *Spoleczne przyczyny powodzeń i niepowodzeń szkolnych*, Warszawa 1937.